

Dom za djecu i odrasle žrtve obiteljskog nasilja "Duga - Zagreb"

Projekt je nastao 2007. godine kao rezultat spoznaje da u gradu djeluju samo dvije udruge koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u obitelji, tri koje pružaju savjetodavnu pomoć te da nema subjekta koji provodi psihosocijalni tretman počinitelja nasilja. Nadležni Gradski ured prepoznao je potrebu za objedinjavanjem aktivnosti i jedinstvenim uvidom u pojave nasilja u obitelji, rad sa žrtvom i rad s počiniteljem nasilja. Grad Zagreb osnovao je ustanovu koja se u cijelosti financira iz gradskog proračuna, provodi smještaj žrtava nasilja izvan njihove obitelji u trenutku eskalacije nasilja, psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji u cilju zaštite žrtve te savjetovanje građana koji imaju ovaj problem. Cilj je zaustaviti nasilje kada je do njega već došlo (indicirana prevencija, smještaj i psihosocijalni tretman nasilnika, savjetovalište) i preventivno reagirati u obiteljima s povećanim rizikom da bi do nasilja moglo doći (selektivna prevencija, savjetovalište). Današnji model rada razvija se postupno od 2005. godine kada započinje s radom savjetovalište za građane koji anonimno mogu doći ispričati svoje probleme te zatražiti pravni savjet, psihološku podršku ili upute vezane za prava iz sustava socijalne skrbi. Locirano je na istoku grada u Sesvetama gdje nema drugog takvog oblika pomoći. Od 2007. godine započinje smještaj žrtava nasilja, isključivo uz posredovanje Centra za socijalnu skrb i/ili

policije. Po prvi put uvedena je mogućnost da na smještaj mogu biti primljene i muške osobe u svojstvu žrtve. Prvi smo uveli i mogućnost smještaja i muške djece starije od 13 godina uz njihove majke. Godine 2009. uvedena je provedba psihosocijalnog tretmana jer je prepoznata važnost utjecaja na stavove i ponašanja nasilnika. Moguće je da će aktualna veza prestati, ali svaki dalji ulazak u odnos s novim partnericama donosi rizik ponavljanja nasilja. Već od 2011. vidljivi su rezultati unutarnjeg umrežavanja u aktivnostima, osoba u savjetovalištu dobiva informacije što može poduzeti da zaštiti sebe i djecu, ponekad pokreće zahtjev za smještajem u skloništu, ponekad se odlučuje prijaviti nasilje te partner biva procesuiran sudskom mjerom obaveznog psihosocijalnog tretmana. Vrlo često žrtve koje su bile na smještaju koriste usluge savjetovališta i nakon izlaska iz skloništa. Nasilnici, koji završe tretman, budu dodatno osviješteni da postoji mjesto gdje njihova partnerica može otići zajedno s djecom te joj sustav pruža temeljitu i dugotrajnu zaštitu, a u slučaju ponavljanja nasilja nakon tretmana mogu dobiti kaznu zatvora. Sudionici programa su Centar za socijalnu skrb Zagreb i drugi centri u Hrvatskoj, policijske postaje u gradu Zagrebu i Hrvatskoj, suci općinskih sudova, prekršajnih sudova, općinskih sudova-kaznenih odjela (u Zagrebu i Hrvatskoj), nevladine organizacije koje promiču ženska ljudska prava, liječnici obiteljske medicine,

pedijatrije, ginekologije, stomatologije, hitna medicinska pomoć, prosvjetni radnici u osnovnim i srednjim školama te odgajatelji u predškolskim ustanovama. Subjekti koji su dužni postupati u slučajevima nasilja u obitelji trebaju biti odlično koordinirani i učinkoviti u svom djelovanju. Samo tako se dobiva povjerenje i stvaraju pozitivna iskustva kod žrtava, da će nakon poziva u pomoć zaista i biti zaštićene/ zaštićeni. Još uvijek nije postignuta potrebna razina povjerenja žrtava prema sustavu jer u 2014. godini u 72% slučajeva nasilje nije bilo prijavljeno (u 2013. bilo je 68%!). Nakon osam godina kontinuirane prisutnosti na tržištu socijalnih usluga Dom „Duga-Zagreb“ prepoznat je kao visoko standardizirana i profesionalna ustanova čije brojeve imaju u svojim službenim dežurnim telefonima socijalni radnici i policijske postaje u Zagrebu (ali i u drugim gradovima). Od 2007. i uključivanja s novim kapacitetima za smještaj žrtava, vrlo rijetko se događa da se nema gdje smjestiti žrtva u gradu Zagrebu. Pozitivne su reakcije centara za socijalnu skrb nakon što je smještaj završen te se prati razvoj odnosa i obiteljske dinamike (centar jedini ima obvezu i pravo imati dalji uvid u razvoj situacije u obitelji žrtve). Nakon 6 mjeseci od završetka psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja, provodi se evaluacija tretmana, kontaktira se počinitelj nasilja i žrtva (odvojeno), a proizlazi da oko trećina nasilnika nije recidivala, dok od preostalog dijela polaznika, njih trećina iskazuje da im je tretman pomogao ublažiti reakciju ili je zaustaviti nakon što bi započeli s burnim ponašanjem. Otvaranjem tretmanskog centra za počinitelje nasilja potaknuli smo suce u Gradu Zagrebu na povećanje izricanja zaštitne mjere za 50% te time direktno postigli učinak dodatne zaštite žrtava nasilja u obitelji. Savjetovanje se provodi već 10 godina te statistike pokazuju stalni rast broja klijenata koji dolaze po savjet, od 2 do 5% godišnje. Otvaranjem savjetovališta na krajnjem istočnom dijelu grada omogućili smo velikom dijelu stanovništva dobivanje pomoći u svom kvartu ili u njegovoj blizini. Naknadno se ta lokacija pokazala dodatno poželjnom, jer je izgrađeno naselje Jelkovec u koje se doselio veliki broj mladih obitelji.

Željka Barić

Dom „Duga - Zagreb“

<http://www.duga-zagreb.hr/>